

Dariusz Stępkowski

Od Redakcji

Forum Pedagogiczne 1, 11-13

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OD REDAKCJI

W ogłoszonym 17 grudnia 2013 roku komunikacie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie wykazu czasopism naukowych „Forum Pedagogiczne” znalazło się na liście B pod pozycją 654, uzyskując swoje pierwsze trzy punkty. Pomijając trwającą nadal gorącą dyskusję na temat kryteriów i sposobu przeprowadzania oceny czasopism naukowych, wypada przyznać, że dla tak młodego periodyku („Forum Pedagogiczne” ukazuje się dopiero od 2011 roku) jest to wielki sukces i dowód uznania. Niewątpliwie najbardziej przyczynili się do jego odniesienia nasi Autorzy – zarówno krajowi, jak i zagraniczni, którzy powierzyli nam swoje utwory, ale również współpracujący z nami Recenzenci, Rada Naukowa z jej przewodniczącym prof. zw. dr. hab. Eugeniuszem Sakowiczem i zespół redakcyjny. Nie byłoby jednak tego sukcesu, gdyby nie wsparcie ze strony Wydziału Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (UKSW), a w szczególności jego dziekan – prof. UKSW, dr hab. Jadwigi Kuczyńskiej-Kwapisz. W tym miejscu pragnę wszystkim wymienionym powyżej serdecznie podziękować i jednocześnie zaprosić do dalszej współpracy *respective* prosić o przychylne nastawienie. Mam nadzieję, że wspólnym wysiłkiem uda nam się w bieżącym roku kalendarzowym poprawić ubiegłoroczny wynik. Dodatkowym wzmocnieniem tej nadziei jest większe niż do tej pory zainteresowanie Wydawnictwa UKSW czasopismami uczelnianymi i konkretne kroki podejmowane przez jego nową dyrektorkę – dr Elżbietę Sobczak w celu wzmocnienia zespołów redakcyjnych w działaniach na rzecz uczynienia zadość rosnącym wymogom zarówno technicznym, jak i merytorycznym.

Zgodnie z przyjętą na początku formułą otwartej platformy wymiany myśli dla różnych dyscyplin i subdyscyplin pedagogiki aktualny numer „Forum Pedagogicznego” rozpoczyna artykuł Andrzeja Twardowskiego poświęcony wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnościami. Znany i uznany specjalista z zakresu pedagogiki specjalnej prezentuje w nim swoją autorską koncepcję wczesnego wspomaganie, która wynika ze zmiany paradygmatycznej, jaka jego zdaniem dokonała się w ostatnich dwóch dziesięciokach lat w pedagogice specjalnej. Zmiana ta polega na odejściu od ześrodkowania opieki na specjalistach i skupieniu większej uwagi na rodzinie jako naturalnym i właściwym środowisku pracy z dzieckiem z niepełnosprawnościami. W zaproponowanym czteroczynnikowym modelu autor koncentruje się na interakcjach zachodzących między rodzicami a dzieckiem, eksponując ukryty w nich potencjał wychowawczy i rozwojowy.

Autorem drugiego tekstu jest Jarosław Gara. Przedmiotem jego analiz jest powszechnie głoszona i w mało lub w ogóle niezreflektowany sposób przyjmowana idea interdyscyplinarności. Zdaniem autora idea ta budzi z jednej strony nadzieję na bardziej kompleksowe i adekwatne ujęcie stanów rzeczy czy zjawisk badanych i wyjaśnianych naukowo, z drugiej natomiast sprowadza zagrożenie – jak to określa au-

tor – „rozpłynięcia się” standardów badawczych przyjętych w określonej dziedzinie nauki. Paradoksalnie jednak w przypadku pedagogiki interdyscyplinarność jest nie tylko nieunikniona, lecz również konieczna ze względu na jej specyficzny charakter.

W następnym tekście, pracująca na Uniwersytecie Sztokholmskim, profesor slawistyki Ewa Teodorowicz-Hellman bada *Miejsce chrześcijaństwa w szwedzkiej szkole podstawowej*. Jej artykuł łączy w sobie dwa spojrzenia: historyczne i polityczne. Zgodnie z pierwszym autorka przedstawia wkład Kościołów chrześcijańskich do kultury i obyczajowości Szwecji. Patrząc z drugiego punktu widzenia, śledzi współczesny dyskurs polityczny na temat obecności chrześcijaństwa w przestrzeni publicznej, a w szczególności perypetii związanych z lekcjami religii chrześcijańskiej w szwedzkich szkołach podstawowych.

Nieobca już Czytelnikom z artykułu zamieszczonego w drugim numerze z 2012 roku Naděžda Pelcová z Uniwersytetu Karola w Pradze prezentuje koncepcję mało znanego w naszym kraju fenomenologa i filozofa wychowania Jana Patočki. Wychowanie jest jego zdaniem specyficznym rodzajem całościowego ruchu, w którym człowiek nie tylko realizuje się jako człowiek, lecz również dąży do transcendentnego względem siebie celu – prawdy.

Zamieszczony po tym artykuł autorstwa czterech pedagogów z Niemiec i Austrii, a mianowicie Joachima Willemsa, Henninga Schlussa, Rolfa Schiedera i Dietricha Bennera, z których ten ostatni przez pięć lat wykładał pedagogikę ogólną na Wydziale Nauk Pedagogicznych UKSW, jest fragmentem ich raportu z badań przeprowadzonych w Berlinie i Brandenburgii odnośnie do efektów nauczania religii w szkołach publicznych. Raport ukazał się w formie książkowej w 2011 roku i należy do unikatowych na skalę światową sprawozdań z empirycznego pomiaru wiedzy i umiejętności przekazywanych na lekcjach religii w szkole. Wyniki uzyskane przez wymienionych naukowców nie tylko burzą stereotypowe wyobrażenia o religii jako przedmiocie szkolnym, lecz również pozwalają w nowy sposób spojrzeć na ożywającą od czasu do czasu dyskusję na temat miejsca tego przedmiotu w programie oświaty publicznej.

Autorka z Ukrainy – Natalya Yelagina w artykule napisanym po polsku zdaje sprawozdanie z przeprowadzonych przez siebie poszukiwań odnośnie do rozumienia kompetencji nauczyciela w ukraińskiej literaturze pedagogicznej z końca XIX i początku XX wieku. Interesujące jest to, że już w tamtych czasach coraz większego znaczenia nabierały umiejętności twórcze, w tym dramaturgiczne, polegające na aktywizującym stylu prowadzenia zajęć.

Kamila Pawełczyk-Dura w oparciu o cenne opracowania rosyjskojęzyczne i materiały archiwalne zrekonstruowała dzieje Moskiewskiej Akademii Duchownej, której początki sięgają drugiej połowy XVII wieku. Aż do początku XX wieku akademia ta była jedną z ważniejszych instytucji oświatowych carskiej Rosji. Wydarzenia rewolucyjne z lat 1905-1917 (tzw. pierwsza rewolucja rosyjska) położyły kres jej bogatej i znaczącej działalności dydaktycznej i kulturowej. Autorka ze szczególną wnikliwo-

ścią prześledziła ten właśnie okres, zakończony 6 marca 1923 roku likwidacją uczelni przez nową władzę mieniącą się ludową.

Następne trzy artykuły stanowią jednolitą całość. Pierwszy z nich jest wprowadzeniem tłumacza do dwóch niepublikowanych do tej pory w języku polskim pism klasyka pedagogiki ogólnej – Johanna Friedricha Herbarta. Dariusz Stępkowski, który jest autorem pierwszego artykułu i równocześnie tłumaczem dwóch pozostałych tekstów, nie tylko naświetla tło historyczne, na którym należy je odczytywać, lecz również przedstawia propozycję zinterpretowania. Jego zdaniem wspólnym tematem obu wczesnych prac oldenburczyka jest afirmacja życia codziennego, zarówno w odniesieniu do spekulacji filozoficznej, jak i teorii i praktyki pedagogicznej.

W części zatytułowanej „Colloquia” zamieszczono trzy teksty w języku angielskim. W tym numerze w „Debiutach” ukazuje się tylko jeden tekst. Jego autorką jest Małgorzata Gołębiowska, która analizuje od strony teoretycznej *Sposoby skutecznej komunikacji nauczyciela z uczniem*.

W „Recenzjach” zamieszczono sześć opracowań aktualnej literatury pedagogicznej. Natomiast w części „Kronika” można zapoznać się z trzema sprawozdaniami z wydarzeń, które miały miejsce na Wydziale Nauk Pedagogicznych UKSW od początku bieżącego roku akademickiego.

Dariusz Stępkowski